

Prečo má zmysel triediť jedlé oleje a tuky?

Že je dobré triediť sklo, papier, elektro -odpad, textil a množstvo ďalších materiálov, ktoré môžu byť vďaka recyklácii znovu užitočné, je nám už dávno jasné. Ale ako je to s olejom, o ktorého triedení niektorí donedávna možno ani nepočuli? Aj tu vám ukážeme, prečo naozaj stojí za to oleje vytriediť – a prečo vám naopak neodporúčame likvidovať ich starým spôsobom.

Čo sa stane, keď olej vylejeme do drezu alebo záchodu?

Na to príde skôr alebo neskôr každý. Olej sa v odpadových rúrkach a sifóne postupne usadzuje, zráža sa a obaľuje steny rúrok. Obal sa neustále zväčšuje a nabaľuje ďalšiu masť, zvyšky potravín a špinu, vodný kameň aj celé kolónie baktérií. Okrem čoraz viac nepríjemného zápachu tak jedného dňa nevyhnutne dôjde k úplnému upchatiu potrubia. Vy potom musíte odpad rozobrať a vyčistiť alebo použiť drastické chemické čističe.

Odpadová voda s vyliatym olejom navyše z vášho, aj mnohých ďalších domovov pokračuje ďalej, do verejnej kanalizačnej siete. A tu dochádza k rovnakému procesu usadzovania a upchávania - len v oveľa väčšom meradle. Liter k litru z tisícov domácností, to sú hektolitry olejov a tukov, ktoré sa pomaly usadzujú v kanalizáciách a každú chvíľu hrozí havária. Skúste si niekedy vyhľadať na internete a nájsť si, čo je to „tukovec“ a aké rozmery môže dosiahnuť.

Na konci každej kanalizačnej siete je čistička odpadových vôd, či už tá domáca alebo veľká obecná. Aj tu dokáže masť poriadne škodiť. Blokuje prietok, zabraňuje účinnosti meracích prístrojov a v nádržiach vytvára na hladine **tvrdý povlak**, pod ktorým čistiace baktérie a **mikroorganizmy** nemôžu dýchať a nedokážu správne likvidovať nečistoty. Dokonca aj vo vyčistenej vode, vypúšťanej z čističiek späť do riek, môžu zostávať malé guľičky tuku, s ktorými si čističky neporadia.

A keď olej vylejem niekam von?

Možno ste boli zvyknutí vyliať olej na kompost, na záhradu alebo niekam do lesa. Je predsa z prírody, ona si s ním zase poradí. Nie je to pravda. Bežne predávané oleje, najmä tie určené na tepelnú úpravu, bývajú rafinované, teda zbavené väčšiny prirodzených zložiek.

A po použití už v olejoch vôbec nezostane veľa látok, o ktoré by príroda stála. Olej vyliaty kamkoľvek do pôdy preto nielenže nič nepohnojí, ale dokonca uškodí rastlinám a živočíchom. Ako všade inde aj tu olej všetko zašpiní, oblepí, obalí a nakoniec zadusí.

Čo keď olej používam opakovane, takže už z neho skoro nič nezostane?

Tak tento spôsob využitia oleja je priamo zdraviu nebezpečný. Olej ako taký samozrejme škodlivý nie je. Naopak, naše telo kvalitné tuky a mnohé v nich obsiahnuté látky potrebuje a prospievajú mu. Záleží však na tom, po akom oleji siahnete a hlavne ako s ním zaobchádzate.

Pri vysokých teplotách, prepaľovaní a opakovanom používaní pri tepelnej úprave dochádza k zmenám pomerov zdravých tukov ak chemickej premene vnútorných štruktúr. Vznikajú tak zdraviu škodlivé látky, niektoré z nich sa menia na rakovinotvorné. Olej použitý pri tepelnej úprave jedla teda nikdy nepoužívajte znova a vytriedte ho do toho správneho kontajnera.

A keď olej zlejem, ale fľašu s ním vyhodím do bežného odpadu?

A nie je to škoda? Ak ste už olej doma vyseparovali, dajte mu šancu byť znova užitočný. Zatiaľ čo v bežnom odpade sa váš olej musí zložito likvidovať, triedenie ho dokáže vrátiť do hry. Po vyčistení a ďalšom spracovaní sa stane hodnotnou surovinou na výrobu moderných biopalív do lietadiel. Tým, že raz vypestovaný olej je použitý hneď dvakrát, šetríte pôdu, vodu, ovzdušie a ďalšie prírodné zdroje. Vedeli ste napríklad, že každý recyklovaný liter oleja usporí vyše 90 % emisií v porovnaní s klasickým fosílnym palivom?

A zarobí na tom aj vaša obec či mesto. Skládkovanie komunálneho odpadu je najdrahší a najmenej ekologický spôsob „likvidácie“ odpadu. Odpad, vrátane oleja, sa pri ňom v lepšom prípade len rozloží, rozhodne však neurobí nič užitočné. Navyše sa rozkladá pomaly a prevádzka skládok a ich následná rekultivácia stojí ďalšie peniaze, a to nehovoríme o ekologických dopadoch. Je teda v záujme obcí či miest, aby recyklovali čo najväčšiu časť odpadov.

Tak čo, presvedčili sme vás? Skúste to s nami. Keď sa vám po prvýkrát podarí nevyliat olej do drezu či do záchodu a preliať ho do PET fľaše, pozrite na www.triedimolej.sk – kde si v sekcii Mapa nájdete najbližší olejový kontajner projektu Triedim olej. A čím viac nás bude triediť, tým hustejšia sieť olejových kontajnerov vo vašom okolí bude.

Podme si ešte na záver zrekapitulovať prínos triedenia olejov:

1. Neupcháme odpadové rúrky u nás doma
2. Neupcháme kanalizáciu v našom meste
3. Znížime náklady na servis a údržbu čistiarní odpadových vôd
4. Zlepšíme kvalitu prečistených odpadových vôd
5. Znížime obsah CO₂ vypúšťaného do atmosféry
6. Znížime poplatky v obciach za skládkovanie odpadu